

KLAGANDE

Casinostugan Ltd

 Ombud: Advokat Peder Oxhammar
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB

MOTPART

Spelinspektionen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Spelinspektionens beslut den 17 februari 2021, bilaga 1

SAKEN

Varning och sanktionsavgift enligt spellagen (2018:1138)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Under Spelinspektionens tillsyn har det framkommit att Casinostugan Ltd (nedan Casinostugan/bolaget) har gjort insättningar på en stickprovskunds spelkonto vid fyra tillfällen under april och maj 2019 om sammanlagt 21 000 kr samt att denne vid två tillfällen i maj och juni 2019 fått så kallade free spins. I Spelinspektionens utredningsunderlag finns skriftlig kommunikation mellan spelaren ifråga och Casinostugan.

Spelinspektionen beslutade den 17 februari 2021 att meddela Casinostugan en varning och att påföra bolaget en sanktionsavgift om 25 miljoner kr. Som skäl för beslutet angavs i korthet följande. Bolaget har genom insättningarna och gratisspelen ovan lämnat bonusar utöver en spelares första speltillfälle och därmed

brutit mot bonusbestämmelsen. Därtill har bolaget brutit i sin omsorgsplikt genom att lämna sådana gåvor till en spelare som det samtidigt har identifierat som sårbar och kontaktat i syfte att få denne att se över sitt spelande.

Överträdelsen är allvarlig men omständigheterna är sådana att en varning får anses vara tillräckligt ingripande. Varningen ska förenas med en sanktionsavgift. Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek har beaktats överträdelsernas allvar, hur länge de har pågått, bolagets omsättning samt uppgifterna om dess GGR (gross gaming revenue, vilket avser insatser minus utbetalda vinster). Det har varit fråga om flera allvarliga överträdelser av spellagens bonusbestämmelse i förening med brister i omsorgsplikten som pågått under en inte obetydlig tid och det förfarande som Casinostugan tillämpat i förhållande till spelaren gör överträdelserna särskilt allvarliga. Mot den bakgrunden bestäms sanktionsavgiften till 25 miljoner kronor. De närmare skälen för Spelinspektionens beslut framgår av bilaga 1.

YRKANDEN OCH GRUNDER M.M.

Casinostugan yrkar i första hand att bolaget inte ska tilldelas en varning eller sanktionsavgift och i andra hand att det endast ska tilldelas en anmärkning och att sanktionsavgiften sätts ned helt eller till ett skäligt belopp understigande 25 miljoner kr.

Bolaget menar att det varken har handlat i strid med bonusbestämmelsen eller omsorgsplikten och att det därmed saknas grund för att meddela en varning och sanktionsavgift. För det fall en överträdelse skulle anses ha skett är den under alla omständigheter inte allvarlig, varför det endast förelegat grund att meddela en anmärkning. Sanktionsavgiften är under alla omständigheter oskäligt hög.

Spelinspektionen anser att överklagandet ska avslås i sin helhet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Har bolaget överträtt bestämmelser i spellagen?***Bonuserbjudanden*

En licenshavare får endast erbjuda eller lämna bonus vid det första tillfället då en spelare spelar på något av licenshavarens spel (14 kap. 9 § spellagen). En bonus är en rabatt eller liknande ekonomiskt incitament som är direkt kopplat till spelet (2 kap. 3 § 3 spellagen).

Casinostugan invänder mot den tolkning som Spelinspektionen har gjort av begreppet bonus och anser att bestämmelsen ifråga är otydlig, medan Spelinspektionen menar att bestämmelsen inte ger större tolkningsutrymme än att den kan tillämpas. Bolaget menar att varken de penninggåvor eller free spins som har lämnats till spelaren utgör bonusar då de inte utgör rabatter eller ett liknande ekonomiskt incitament. Bolaget anser att penninggåvorna dessutom saknar koppling till spelet då de inte varit förenade med villkor kopplade till spelet utan när som helst kunde tas ut. Det anförs att definitionen av en rabatt är ett avdrag på något som har ett förutbestämt pris och ett ekonomiskt incitament är en monetär anledning för någon att utföra en viss handling, medan en gåva å andra sidan är en överföring av äganderätten till något utan krav på motprestation, vilket inte är samma sak som en rabatt. Enligt bolagets mening ger förarbetsuttalanden och spelförordningen (2018:1475) stöd för att en bonus alltid är kopplad till vissa villkor, medan det annars är fråga om en gåva. Spelinspektionen menar dock att det inte varit fråga om villkorslösa gåvor, utan att denna form av lojalitetsbonusar förutsätter att det har förekommit spel.

Att både insättningar på ett spelkonto och free spins kan utgöra bonusar i spellagens mening liksom att bonusbestämmelsen även med det tolkningsutrymme som finns är tillräckligt tydlig har klargjorts i praxis (se t.ex. Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 juni 2021 i mål nr 2232-20). Förvaltningsrätten har tidigare funnit att när en spelare kan få en kontantutbetalning endast genom att ha ett spelkonto, men där det inte förutsätts spelande vare sig innan eller efter, är

kopplingen till spelet inte direkt utan indirekt och det är därmed inte fråga om en bonus i spellagens mening (se förvaltningsrättens dom den 15 december 2020 i mål nr 6191-19).

Av epostkommunikationen mellan spelaren och bolaget i samband med de nu aktuella insättningarna och gratisspelen framgår bl.a. att spelaren har uttryckt att hen borde få någon slags bonus så som hen spelar, och att bolaget uttryckt att hen har förtjänat något för den lojalitet hen uppvisat på så kort tid. Förvaltningsrätten anser att det därmed med tydlighet framgår att insättningarna och gratisspelen har förutsatt spelande på bolagets plattform. Kopplingen till spel har således varit direkt och insättningarna och gratisspelen har utgjort bonusar i lagens mening. Förvaltningsrätten anser därmed, i likhet med Spelinspektionen, att Casinostugan har överträtt spellagens bonusbestämmelse.

Omsorgsplikt

En licenshavare ska säkerställa att sociala och hälsomässiga hänsyn iakttas i spelverksamheten för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det (omsorgsplikt). I omsorgsplikten ingår att motverka överdrivet spelande genom fortlöpande kontroll av spelbeteende (14 kap. 1 § spellagen).

Av förarbetena till spellagen (prop. 2017/18:220 s. 322) framgår bl.a. följande. Licenshavarens skyldighet att aktivt utöva omsorgsplikten genom att säkerställa att sociala och hälsomässiga skyddshänsyn tas innebär att licenshavaren ska följa spelarens beteenden för att vid behov kunna begränsa spelandet. Innebörden av begreppet överdrivet spelande bör avgöras med hänsyn till spelarens uppställda gränser för insättningar, förlustgränser, inloggningstid och förändrat spelbeteende m.m. Innehållet i omsorgsplikten kommer till uttryck genom krav på ett antal spelansvarsåtgärder i detta kapitel. Vad omsorgsplikten i övrigt inbegriper kommer att med stöd av dessa bestämmelser, och meddelade föreskrifter på området, utvecklas i praxis.

Spelaren som granskats i detta fall är den av Casinostugans kunder som under april–juni 2019 satte in mest pengar på sitt spelkonto. Av kommunikationen från denna tidsperiod framgår att Casinostugan genom en automatiserad kontakt uppmärksammat spelarens spelbeteende. Bolaget framhåller, till skillnad mot vad Spelinspektionen har angett, att det inte har identifierat spelaren ifråga som sårbar eller som risk- eller problemspelare vid något tillfälle när denne varit aktiv på sitt spelkonto. Det anförs att det inte är korrekt att det kontaktat spelaren med anledning av ett upptrappat och ur spelansvarsperspektiv problematiskt spelande från dennes sida i syfte att få hen att fundera över omfattningen av sitt spelande. Det har istället skickat automatiserade pop up-meddelanden till spelaren på grund av dennes höga insättningar på spelkontot och höga insättningsgränser under perioden, vilket inte endast sker när någon har identifierats som en riskspelare.

Spelinspektionen menar att det varken går att ge en uttömmande beskrivning av vilka åtgärder som en licenshavare måste vidta för att anses ha uppfyllt sin omsorgsplikt eller se till vissa vidtagna åtgärder isolerat, utan att åtgärderna måste ses i ett sammanhang utifrån bolagets sammantagna agerande gentemot en viss spelare och att det centrala är vad som har förmedlats till och uppfattats av denne. Spelinspektionen anser att det saknar betydelse om bolaget agerat med hjälp av automatiserade meddelanden, då det enligt myndighetens mening – utifrån att spelaren har kontaktats gällande spelansvarsverktyg och bolaget har analyserat dennes höga omsättning – inte finns några tveksamheter kring att bolaget har identifierat en potentiell risk i spelarens spelmönster. I denna situation borde bolaget enligt Spelinspektionen endast ha manat till försiktighet, men har genom sitt agerande även uppmuntrat till ytterligare spelande.

Förvaltningsrätten anser att samtliga av bolagets vidtagna åtgärder gentemot spelaren under relevant period måste beaktas vid bedömningen om bolaget har uppfyllt sin omsorgsplikt.

Av utredningen framgår att bolaget genom ett automatiserat förfarande har skickat meddelanden till spelaren med information om bl.a. att dennes insättningar har ökat och att denne bör se till att dennes insättningsgräns passar dennes budget, att

det inte är en bra strategi att satsa mer och högre summor för att få tillbaka vad man har förlorat och att det kan vara bra att ta en paus samt att denne spelat under allt längre perioder och rekommenderas att sätta en tidsgräns. Hur sådan kontakt går till generellt, liksom hur den och bevakningen av spelaren gått till i just detta fall, framkommer av Spelinspektionens utredningsunderlag. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att de beskrivna åtgärderna i sig skulle kunna vara fullgoda för att uppfylla omsorgsplikten i ärenden som det nu aktuella. Under samma period har bolaget dock återkommande varit i kontakt med spelaren även i andra frågor. Spelaren har vid flera tillfällen fått gratisspel och insättningar på sitt spelkonto från bolaget, vilket i ett fall uttryckligen har motiverats med att spelaren har förtjänat något för den lojalitet denne uppvisat på så kort tid. Bolaget menar att detta inte kan anses ha skett i syfte att uppmuntra spelaren att fortsätta spela, eftersom det inte har funnits krav på motprestation och framhåller även att det saknas bevis gällande ett samband mellan gåvorna och kundens spelbeteende.

Förvaltningsrätten anser dock att Casinostugans agerande med bl.a. utgivande av bonusar har inneburit uppmuntran till fortsatt spelande. Detta trots att bolaget samtidigt uppmärksammat att hens spelande i någon mån varit problematiskt. Bolaget har självt uppgett att spelaren under perioden enligt bolagets egen riskklassificering hade ett förhöjt riskbetyg. Genom bolagets agerande gällande bonusar m.m. kan de meddelanden som bolaget har skickat gällande spelbeteendet inte anses vara tillräckliga för att bolaget ska anses ha skyddat spelaren mot överdrivet spelande. Bolagets agerande har därmed inneburit ett åsidosättande av omsorgsplikten. Huruvida några faktiska negativa konsekvenser uppstått saknar enligt förvaltningsrätten avgörande betydelse för om omsorgsplikten är uppfylld.

Överträdelseernas allvar och val av ingripande

Förvaltningsrätten har alltså funnit att Casinostugan har överträtt spellagens bestämmelse om bonuserbudanden och åsidosatt sin omsorgsplikt.

Om en licenshavare åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen eller villkor som meddelats med stöd av lagen ska Spelinspektionen förelägga licenshavaren att inom en viss tid vidta rättelse eller besluta om förbud, ändring av villkoren eller

anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska licensen som huvudregel återkallas, men om det är tillräckligt kan istället en varning meddelas. Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig kan man avstå från ingripande. Detsamma gäller bl.a. om licenshavaren vidtar rättelse (18 kap. 12 § spellagen, jfr prop. 2017/18:220 s. 340).

Bolaget framhåller att det när Spelinspektionen meddelade det nu aktuella beslutet hade fått en ny spellicens för en ny tidsperiod, och menar att det är tveksamt om det lagligen kan utfärdas sanktioner efter licensperiodens utgång när tillsynsmyndigheten redan haft tillgång till all relevant information i nästan ett år vid tidpunkten för det nya licensbeslutet. Spelinspektionen menar att dessa omständigheter saknar betydelse och att det skulle få orimliga konsekvenser att tillämpa en sådan ordning. Förvaltningsrätten anser att det saknas hinder för att utfärda sanktioner endast för att en viss tid förflutit sedan överträdelserna och bolaget fått en förnyad licens.

I spellagens förarbeten anges, med hänvisning till 3 kap. 1 §, att ju större betydelse en bestämmelse har för att uppnå lagens syften desto allvarligare är en överträdelse av bestämmelsen (prop. 2017/18:220 s. 352). En överträdelse av spellagens bonusbestämmelse är som utgångspunkt allvarlig (se bl.a. Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 januari 2022 i mål nr 204-21). Förvaltningsrätten finner att det inte finns skäl att i detta fall göra någon annan bedömning. Även överträdelser av bestämmelser som rör spelansvar och omsorgsplikten där ett bolag inte har iakttagit konsumentskyddsintressen och framför allt skyddet av spelare med ett problematiskt spelande har ansetts vara mycket allvarliga förseelser (se Kammarrätten i Jönköpings dom den 10 oktober 2020 i mål nr 3745-19, jfr även prop. 2017/18:220 s. 352). Utifrån överträdelsernas art och de aktuella bestämmelsernas betydelse för att uppnå spellagens syften ifråga om konsumentskydd och begränsning av de negativa konsekvenserna av spelande anser förvaltningsrätten att de aktuella överträdelserna är allvarliga. Något lindrigare ingripande än en varning är därmed inte aktuellt.

Om en licenshavare får en varning får denna förenas med en sanktionsavgift (19 kap. 10 § spellagen). Man kan dock avstå från att ta ut sanktionsavgift om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om det annars framstår som oskäligt att ta ut avgiften (19 kap. 15 § andra stycket spellagen). I fall där Spelinspektionen dröjt oskäligt lång tid med att fatta beslut i ett ärende bör avgiften kunna sättas ned helt (prop. 2017/18:220 s. 236).

Förvaltningsrätten anser inte att bolagets överträdelser kan anses vara ringa eller ursäktliga. Mot bakgrund av de utredningsåtgärder som vidtagits under ärendets handläggning hos Spelinspektionen finner förvaltningsrätten inte heller att det dröjt oskäligt lång tid för Spelinspektionen att fatta det överklagade beslutet. Det har inte heller i övrigt framkommit omständigheter som medför att det kan anses vara oskäligt att ta ut sanktionsavgiften. Spelinspektionen har således haft fog för att påföra bolaget en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kr och högst 10 procent av licenshavarens omsättning av sådan verksamhet som är licenspliktig enligt spellagen det närmast föregående räkenskapsåret (19 kap. 13 § spellagen).

Om överträdelsen har skett under det första verksamhetsåret, eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas (19 kap. 13 § andra stycket spellagen). De aktuella överträdelserna har förvisso skett under bolagets första verksamhetsår, men eftersom det överklagade beslutet fattades när det redan fanns uppgifter hos Skatteverket gällande dess omsättning 2019 delar förvaltningsrätten uppfattningen att det är detta belopp som ska läggas till grund för beräkningen av den maximala sanktionsavgiften.

Bolaget anför att det är dess nettoomsättning och inte dess bruttoomsättning som ska läggas till grund för bestämmandet av sanktionsavgiften. Kammarrätten i Jönköping har slagit fast att omsättning i 19 kap. 13 § spellagen avser bruttoomsättningen (jfr bl.a. Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 juni 2021 i mål nr 2232-20). Även med beaktande av vad bolaget anför i denna del anser

förvaltningsrätten att det även i detta mål är den av Spelinspektionen använda tolkningen av begreppet omsättning som ska tillämpas, dvs. bruttoomsättningen. Casinostugan har inte invänt mot den av Spelinspektionen beaktade bruttoomsättningen i sig. Sanktionsavgiften får således inte fastställas till mer än drygt 393 miljoner kr.

När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått (19 kap. 15 § spellagen).

Sanktionsavgiftens storlek är ett sätt att ytterligare gradera varningen (prop. 2017/18:220 s. 236). Också omständigheter som talar i mildrande riktning bör vägas in. Sådana omständigheter kan vara att licenshavaren snabbt upphör med överträdelsen sedan den påtalats av spelmyndigheten eller samarbetar väl med myndigheten under utredningen (prop. 2017/18:220 s. 352).

Spelinspektionen har uppgett att den vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek beaktat överträdelsernas allvar, hur länge de pågått och Casinostugans omsättning och GGR. Något skäl att ifrågasätta detta har inte framkommit. Inspektionen har därvid konstaterat att det varit fråga om flera allvarliga överträdelser av spellagens bonusbestämmelse i förening med brister i omsorgsplikten som pågått under en inte obetydlig tid, samt att det förfarande som bolaget tillämpat i förhållande till spelaren ifråga gjort överträdelserna särskilt allvarliga. Mot denna bakgrund bestämdes sanktionsavgiften till 25 miljoner kr.

Casinostugan gör gällande att Spelinspektionen har använt en felaktig metod för fastställandet av sanktionsavgift eftersom Kammarrätten i Jönköping har klargjort att en omsättningsbaserad metod inte ska användas för att bestämma en sanktionsavgifts storlek. Förvaltningsrätten konstaterar att Kammarrätten i Jönköping i vissa situationer ansett att sanktionsavgiften ska bestämmas helt oberoende av omsättningen (Kammarrätten i Jönköpings domar den 31 maj 2021 i mål nr 105-20 och 106-20). Anledningen till detta var att kammarrättens majoritet fann att den aktuella överträdelsen inte haft ett direkt samband med spelbolagets omsättning. I andra mål har Kammarrätten i Jönköping godtagit att hänsyn tas till licenshavarnas omsättning vid bestämmandet av sanktionsavgiften (jfr bl.a.

Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 juni 2021 i mål nr 2232-20).

Förvaltningsrätten finner att de överträdelser av spellagen som bolaget har gjort sig skyldigt till har ett direkt samband med bolagets vilja att öka sin omsättning. Med hänsyn härtill och då en sanktionsavgift ska kunna ha en såväl avskräckande som vinsteliminierande effekt bör bolagets omsättning beaktas när sanktionsavgiftens storlek bestäms. Spelinspektionen har alltså haft fog för att beakta omsättningen vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek.

Den av Spelinspektionen beslutade sanktionsavgiften uppgår till knappt 6,5 procent av den maximala avgift som teoretiskt enligt den uppskattade omsättningen kunnat beslutas, och således knappt 0,65 procent av bolagets omsättning det aktuella året. Detta är i sig inte anmärkningsvärt men avgiften måste även vid en helhetsbedömning stå i proportion till de aktuella överträdelserna. Några tydliga matematiska beräkningar, där en metod för beräkningen beskrivs och de olika stegen kvantifieras så som bolaget menar att myndigheter normalt gör i beslut, låter sig därför svårligen göras.

Casinostugan menar att sanktionsavgiften är för hög bl.a. på grund av följande. Sanktionsavgiften är oproportionerlig med hänsyn till dels hur överträdelser av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) bedöms, dels i förhållande till överträdelsernas allvar och omfattning. Överträdelserna är inte av så allvarlig natur som Spelinspektionen gjort gällande, vilket framgår bl.a. av Spelinspektionens långa handläggningstid. Spelinspektionen har inte heller i tillräcklig mån beaktat förmildrande omständigheter såsom att överträdelserna har upphört, inte har upprepats och inte heller kommer att upprepas samt att bolaget har varit behjälpligt under utredningen och gjort mycket stora ansträngningar för att ge Spelinspektionen ett adekvat underlag. Därtill har Spelinspektionen inte beaktat att bonusbestämmelsen är otydligt utformad och att stor oklarhet rådde kring tolkningen av bestämmelsen vid tidpunkten för de aktuella händelserna och att Spelinspektionen har underlåtit att fastställa tydliga villkor, vilket bör vara en väsentligt förmildrande faktor. Sanktionsavgiftens storlek är inte heller i linje med tidigare sanktionsavgifter som beslutats.

Hur regleringen ser ut i penningtvättslagen medför enligt förvaltningsrätten inte att den här aktuella sanktionsavgiften ska anses vara oproportionerlig. Inte heller vad bolaget anför om bonusbestämmelsens utformning och att Spelinspektionen inte hade gett spelbranschen några tydliga besked om sin tolkning av densamma ska beaktas när sanktionsavgiften fastställs.

Casinostugan framhåller gällande allvarligheten att det är fråga om en kund som sex olika dagar fått free spins och penninggåvor och menar att överträdelsen därmed inte har pågått oavbrutet i två månader. Spelinspektionen anser att den tid under vilken överträdelserna ska anses ha pågått måste bedömas utifrån spelarnas perspektiv och att det uppenbart rör sig om en löpande kommunikation med spelaren. Förvaltningsrätten anser att oavsett hur man definierar en överträdelsets varaktighet, ska vad båda parterna framför i detta sammanhang beaktas vid den sammantagna bedömning som ska göras. Förvaltningsrätten konstaterar i detta sammanhang att det som utgångspunkt inte kan anses proportionerligt att besluta om en viss avgift för varje dag som en överträdelse pågår och sedan multiplicera detta, utan att en sammantagen bedömning måste göras där en överträdelsets varaktighet är en faktor som ska beaktas.

Det har varken utretts eller påståtts att lämnandet av bonusar skett systematiskt till spelare med samma spelbeteende under liknande omständigheter.

Förvaltningsrätten har därför att utgå från att det varit fråga om bonusar som lämnats till en spelare under sex olika dagar under en period om några månader. Detta talar för att en något mildare sanktionsavgift ska beslutas än i ett fall där det står klart att en licenshavare har lämnat bonusar till sina kunder i större omfattning. I sammanhanget måste dock beaktas att Casinostugan i detta fall även brustit i sin omsorgsplikt. Vad bolaget har anfört om Spelinspektionens handläggningstid och vilka handläggningsåtgärder som Spelinspektionen vidtog respektive inte vidtog anser förvaltningsrätten inte på något sätt påverkar bedömningen av allvarligheten.

Spelinspektionen menar att överträdelserna är särskilt allvarliga eftersom bolaget manat till eftertanke samtidigt som det har uppmuntrat till fortsatt spel.

Förvaltningsrätten anser att det är fråga om allvarliga överträdelser men att det sammantaget inte kan sägas att överträdelserna är särskilt allvarliga i den mening som Spelinspektionen gör gällande. Vid denna bedömning beaktar rätten utöver vad som angetts ovan särskilt hur bolaget formulerat sig i sin kommunikation med spelaren, och att det inte skett något särskild eller påtryckande uppmuntran till fortsatt spelande, även om bonusarna spelaren fått och uttalandena om att hen förtjänar dessa för sin lojalitet utgör viss sådan uppmuntran.

Det är klarlagt att bolaget på eget initiativ upphörde med utdelandet av bonusar när Spelinspektionen meddelade sina första beslut om ingripanden på grund av bonuserbudanden, vilket var flera månader innan inspektionen inledde sin tillsyn mot bolaget. Detta ska, liksom det faktum att bolaget samarbetat väl med tillsynsmyndigheten, beaktas som en förmildrande omständighet (se prop. 2017/18:220 s. 352).

Mot bakgrund av överträdelsernas allvarsgrad och omfattning samt med beaktande av de ovan angivna förmildrande omständigheterna och bolagets GGR för år 2019 och den vinstreducering som då sker bedömer förvaltningsrätten att den beslutade sanktionsavgiften om 25 miljoner kr är såväl skälig som proportionerlig. Det finns därför inte skäl att bestämma en lägre avgift.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att Casinostugan har överträtt förbudet mot att lämna bonusar utöver det första speltillfället och brustit i sin omsorgsplikt. Överträdelserna är allvarliga och det saknas skäl att avstå från ett ingripande.

Spelinspektionen hade därför skäl att meddela bolaget en varning. Det saknas skäl att avstå från att ta ut en sanktionsavgift i samband med denna varning och den av Spelinspektionen beslutade avgiften får anses väl avvägd mot bakgrund av omständigheterna. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Olof Danielsson

rådman

I avgörandet har nämndemännen Per Andersson, Anita Grundström och Bo Jörstål deltagit. Föredragande jurist har varit Isabella Lejdborg.

Datum 2021-02-17

Diarienummer 19Si2706

1(15)

Casinostugan Ltd
3rd Floor, Spinola Park, Triq M
Borg
SPK 1000 St Julian's

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LÖNNING
LÖNNING

INKOM: 2021-03-09
MÅLNR: 1845-21
AKTBIL: 5

Varning och sanktionsavgift – bonuserbudanden

Beslut (att meddelas den 17 februari 2021 kl. 08.00)

1. Spelinspektionen meddelar med stöd av 18 kap. 12 § andra stycket spellagen (2018:1138) Casinostugan Ltd, C87782, en varning.
2. Spelinspektionen beslutar med stöd av 19 kap. 10 § spellagen att Casinostugan Ltd ska betala en sanktionsavgift om 25 000 000 kronor.

Hur man överklagar, se [bilaga 1](#).

Ärendet

Den 20 december 2018 beviljades Casinostugan Ltd licens för att tillhandahålla kommersiellt onlinespel och vadhållning enligt spellagen från och med den 1 januari 2019. Casinostugan Ltds licens omfattar tillhandahållande av spel på webbplatsen www.casinostugan.com. Licensen gällde till och med den 31 december 2020.

Licenstagningen begränsades till två år mot bakgrund av att särskild uppföljning ansågs nödvändig för att säkerställa att Casinostugan Ltd hade förmåga att upprätthålla de funktioner och rutiner som krävs för att spelverksamheten ska bedrivas i enlighet med de krav som ställs i regelverket. Denna bedömning gjordes mot bakgrund av att den uppdelning av spelverksamheten som bolaget då valt (med åtta nystartade licenssökande bolag i Sverige) kunde antas försvåra för bolaget att leva upp till kraven i spellagen. Spelinspektionens beslut om licens med begränsad licenstagning överklagades av Casinostugan Ltd, men överklagandet avslogs inledningsvis av förvaltningsrätten och därefter av kammarrätten (se Kammarrätten i Jönköpings dom den 20 oktober 2020 i mål nr 3437-19). Domen har vunnit laga kraft.

Därefter har Casinostugan Ltd genom beslut den 17 december 2020 beviljats nya licenser för kommersiellt onlinespel och vadhållning. De nya licenserna gäller från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2025.

Med anledning av de omständigheter som legat till grund för den förkortade licenstiden i beslutet från december 2018, tillsammans med klagomål som kommit in gällande Casinostugan Ltd och övriga bolag som då ingick i samma koncern, beslutade Spelinspektionen i oktober 2019 att inleda tillsyn mot Casinostugan Ltd.

I skrivelse daterad den 22 oktober 2019 begärde Spelinspektionen att Casinostugan Ltd skulle besvara vissa frågor avseende bolagets organisation. Den 29 november 2019 kom Casinostugan Ltd in med ett yttrande där bolaget besvarade Spelinspektionens frågor och beskrev det organisatoriska upplägget för de delar som Spelinspektionen hade begärt information om. Den 14 februari 2020 kom Casinostugan Ltd in med ännu ett yttrande där bolaget ytterligare redogjorde för de organisatoriska delar som Spelinspektionen ställt följdfrågor om. Ärendet skrivs i den delen av frånan vidare handläggning av skäl som framgår nedan (se under Spelinspektionens bedömning).

Den 15 januari 2020 begärde Spelinspektionen att Casinostugan Ltd – med anledning av de svar som tidigare lämnats av bolaget – skulle komma in med ytterligare uppgifter, däribland spelhistorik och en beskrivning av vidtagna åtgärder för en stickprovskund. Stickprovskunden skulle vara den spelkund som totalt satt in mest pengar på sitt spelkonto under perioden april till och med juni 2019 (tre månader). De uppgifter om spelaren som efterfrågades avsåg tidsperioden från den 1 januari 2019 till den 15 januari 2020. Om spelaren hade blivit kund efter den 1 januari 2019 så begärdes uppgifter från och med det datum då spelaren blev kund hos Casinostugan Ltd.

Den 17 februari 2020 kom Casinostugan Ltd in med de begärda uppgifterna om stickprovskunden och den 13 mars 2020 kom bolaget in med kompletterande uppgifter avseende den kommunikation som skett mellan bolaget och stickprovskunden. De uppgifter som Casinostugan Ltd skickade in gällande stickprovskunden behandlas nedan.

I yttrande daterat den 13 mars 2020 har Casinostugan Ltd anfört i huvudsak följande. Under den första delen av 2019 har det funnits otydligheter när det gäller tolkningen av bonusregleringen och frågan har varit omdiskuterad på den svenska spelmarknaden. Koncernen som Casinostugan Ltd ingår i har

uppmuntrat branschföreningen BOS att söka förtydligande och vägledning från Spelinspektionen. Spelinspektionen har i en skrivelse daterad den 19 februari 2019 kommunicerat till branschen att myndigheten inte hade för avsikt att ge ut någon ytterligare rättslig vägledning, inte hade för avsikt att ge en uttömmande definition av begreppet "bonus", att det var upp till de licenserade aktörerna att tolka regleringarna och att tolkningen av bonusbestämmelsen skulle etableras utifrån beslut från myndigheten samt genom praxis. Spelinspektionen har i den nämnda skrivelsen angett att myndighetens bedömning är att cashback, återbetalning, lägre spelavgifter och liknande kan ses som en bonus om det handlar om ekonomiska incitament som är direkt kopplade till spelet. Spelinspektionens tolkning av bonusregleringen har inte tydliggjorts förrän beslutet mot NGG Nordic Ltd den 26 juni 2019. Spelinspektionens beslut om överträdelser av bonusregleringen har överklagats till förvaltningsrätten som ännu inte har meddelat dom, varför det inte finns någon praxis avseende tolkningen av bonusregleringen i spellagen.¹

I sitt yttrande daterat den 13 mars 2020 uppgav Casinostugan Ltd att det kan ha förekommit gåvor till bolagets kunder under första delen av 2019. Casinostugan Ltd har anfört att detta var i linje med den marknadspraxis som fanns vid tidpunkten samt i linje med tolkningen av bonusreglerna enligt spellagen. Vidare uppgav Casinostugan Ltd att inga gåvor hade getts sedan Spelinspektionens förtydligande kring tolkningen av lagstiftningen gjordes under sommaren 2019.

Med anledning av att de uppgifter som framkommit i ärendet gav anledning att misstänka att bonus hade erbjudits i strid med spellagens bonusbestämmelse underrättades Casinostugan Ltd den 7 september 2020 om att Spelinspektionen avsåg att även utreda om Casinostugan Ltd hade överträtt bonusbestämmelserna i spellagen. Casinostugan Ltd gavs mot den bakgrunden tillfälle att komma in med de eventuella ytterligare uppgifter som bolaget önskade anföra gällande frågan om eventuella bonusar i strid med spellagen.

I yttrande daterat den 5 oktober 2020 har Casinostugan Ltd anfört i huvudsak följande. Eftersom spellagen är en ramlag finns det bestämmelser i lagen som

¹ Dom har sedermera meddelats genom Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 15 december 2020 i mål nr 6191-19.

har ett betydande tolkningsutrymme. Exempelvis förblir definitionen och tolkningen av bonusbegreppet oklar till dess praxis har etablerats alternativt till dess Spelinspektionen har publicerat ett ställningstagande eller meddelat ett tillsynsbeslut i frågan. I samband med införandet av spellagen publicerade Spelinspektionen inga riktlinjer avseende hur aktörerna skulle tolka definitionen av bonusbegreppet, varför definitionen av bonus var oklar för marknadens aktörer under första halvåret 2019. Casinostugan Ltd hade därför endast definitionens ordalydelse enligt lagstiftningen att förhålla sig till vid tidpunkten. Definitionen av en bonus enligt 2 kap. 3 § 3 p. spellagen är "en rabatt eller liknande ekonomiskt incitament som är direkt kopplat till spelet". Definitionen av rabatt enligt ordalydelsen är ett avdrag på något som har ett förutbestämt pris (se SAOL) och ett ekonomiskt incitament är en monetär anledning för någon att utföra en viss handling. Den rabatt eller ekonomiska incitament som erbjuds av licensinnehavaren måste också vara direkt kopplad till spelet. För att bonusbestämmelserna i spellagen ska vara tillämpliga behöver båda rekvisiten vara uppfyllda. Casinostugan Ltd har till Spelinspektionen förtydligat att vad som benämns som "SUPPLEMENTARY_DEPOSITS" i transaktionshistoriken beträffande den utvalda stickprovskunden inte har utgjort vinster i enlighet med vinstplanen för ett specifikt spel. Casinostugan Ltd har, under en begränsad tid, gett ut gåvor till kunder i form av insättningar av pengar på kunders spelkonto, så kallade "penninggåvor", samt gratissnurr ("free spins"). Definitionen av en gåva är enligt Casinostugan Ltd en överföring av äganderätten till något utan att mottagaren ger något i gengäld, en så kallad frivillig äganderättsöverlåtelse eller förmögenhetsöverföring utan krav på motprestation. Penninggåvor till kundernas spelkonton skiljer sig från vad som kallas cashback i spelbranschen eftersom cashback normalt sett är en återbetalning av en andel av kundernas förluster eller insättningar under en viss tidsperiod och de kommuniceras typiskt sett till kunderna i förväg. Cashback förenas generellt sett därtill med ett omsättningskrav. De penninggåvor som Casinostugan Ltd har gett ut har inte kommunicerats till kunderna i förväg och de har inte varit förenade med några spel- eller omsättningskrav eller andra motprestationer. Penninggåvorna har följaktligen inte utgjort vare sig en rabatt eller ett ekonomiskt incitament då de inte varit förenade med någon form av krav på motprestation från kunden. Gåvorna kan vidare inte anses vara direkt kopplade till spelet. Free spins har getts till kunderna på samma grunder. Free spins har inte kommunicerats till spelarna i förväg och har inte krävt någon motprestation vare sig före eller efter

mottagandet och de kan därmed inte betraktas som en rabatt eller ett ekonomiskt incitament vilket i sin tur innebär att rekvisiten i bonusdefinitionen inte heller i detta avseende är uppfyllda.

Sammanfattningsvis anser Casinostugan Ltd att utgivandet av penninggåvorna och free spins varit förenligt med det regelverk som bolaget har att förhålla sig till och det har inte stridit mot bonusbestämmelserna i spellagen. Casinostugan Ltd har dock valt att avstå från att ge ut någon form av gåvor till sina kunder sedan sommaren 2019 och tills dess att rättsläget tydliggjorts och frågan blivit slutligt prövad i domstol.

Närmare om granskningen av stickprovskunden

Av de uppgifter som Spelinspektionen har begärt in gällande spelhistorik för den utvalda stickprovskunden framgår i huvudsak följande.

Den aktuella spelaren har mottagit insättningar från Casinostugan Ltd till sitt spelkonto som är märkta "SUPPLEMENTARY_DEPOSIT" i transaktionshistoriken. Spelaren har mottagit sådana insättningar den 12 april 2019 om 3 500 kronor, den 18 april 2019 om 5 000 kronor, den 2 maj 2019 om 7 500 kronor och den 6 maj 2019 om 5 000 kronor. Sammanlagt har spelaren således mottagit 21 000 kronor från Casinostugan Ltd under den granskade perioden. Av kommunikation mellan Casinostugan Ltd och spelaren framgår även att Casinostugan Ltd har lämnat gratisspel, s.k. free spins, till spelaren den 3 maj och den 25 juni 2019.

De beskrivna insättningarna och gratisspelen framgår även av den e-postkommunikation som skett mellan spelaren och Casinostugan Ltd och som bl.a. innehåller följande.

Den 12 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:
Hej NN, Hoppas du haft en trevlig vecka! Jag heter XX och jobbar för lojalitetsavdelningen på Casinostugan. Jag hörde att du hade kontaktat vår kundtjänst som i sin tur tog kontakt med mig och förklarade att du skickat en efterfrågan. Jag vill varmt välkomna dig in i värmen här på CasinoStugan och hoppas du ska trivas med oss. Jag vill inledningsvis se efter med dig att allt känns bra här hos oss. Känner du att det finns något som saknas eller

något du tycker att vi kan förbättra? Vill även passa på att se efter med dig om du har någon favoritsport och favoritlag, liksom har du någon särskild hobby? Avslutningsvis kan jag säga att jag sett till att du lite senare idag får krediterat 3500 SEK till ditt konto inom en timme. Det är pengar som är helt uttagsbara direkt. Hoppas detta finner dig väl. Dina synpunkter och tankar är mycket uppskattade för oss jag hoppas du känner dig välkommen att ta kontakt med oss på lojalitetsavdelningen när som helst. Ha en trevlig helg!

Den 18 april 2019 skickar spelaren följande e-postmeddelande till Casinostugan Ltd:
Varje uttag jag gör så drar ni 52 kr någonting. Någon slags av bonus borde man få så som jag spelar Tack

Den 18 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:
Hej NN, Tack för snabb återkoppling idag. Jag är härmed glad att meddela att jag sett till så att du inom närmsta timmen får 5000 SEK krediterat till ditt konto. Detta är helt uttagsbara pengar direkt likaså om du önskar. Ta gärna kontakt med mig när som helst igen om du skulle ha några andra frågor eller funderingar. Ha en trevlig eftermiddag!

Den 18 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:
Hej NN, Tack för svaret. Du ska veta att nöjet är helt på min sida :) Bara glad jag kunde muntra upp i samband med dessa avgifter och tycker du är förtjänat av något överlag för den lojalitet du uppvisat här på så kort tid. Vill passa på att önska dig en Glad Påsk och hoppas du känner dig välkommen att ta kontakt med mig igen när som helst!

Den 2 maj 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:
Hej NN, Tack för ditt mejl. Hoppas allt är bra med dig. Jag fick ett svar direkt när jag öppnade ditt konto där det lagts en kommentar från vår kundservice-avdelning. De skrev så här: "Anledningen till att du får en avgift är för att du begärt uttag och därefter avbrutit uttaget". I övrigt är det två fria uttag varje 30-dagersperiod och utöver det har uttagen en avgift på 55 SEK per uttag. Hoppas detta förklarar bättre och jag hoppas det kan få muntra upp med att jag lagt in en cashgåva åt dig på 7500 SEK idag i uttagsbara pengar. Hoppas en del av det kan få ses som en tacksägelse av de uttagsavgifter du haft här med oss. Ta hemska gärna kontakt med mig när som helst igen om du skulle ha några ytterligare frågor.

Den 3 maj 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:

Hej NN, Det var så lite. Härligt att du fick vinsten nu här för en stund sedan efter det du satt in idag. Roligt att se! Tänkte bara säga att inför helgen här så har du lite lojalitetsspins från mig till det helt nysläppta och mycket populära "Dear or Alive 2". Vinsterna är givetvis utan omsättningskrav och uttagsbara direkt. Ta gärna kontakt med mig om du skulle ha några frågor och ha en trevlig helg!

Den 6 maj 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:

Hej NN, Hur är det med dig idag? Tack för ditt mejl! Vi på lojalitetsavdelningen jobbar normalt veckodagar bara men har en dag per månad då vi jobbar åtminstone en lördag eller söndag. Den här gången var det XX som jobbade när du skrev en helgdag, bara skriver detta så du vet om att vi normalt inte jobbar under helgerna. Jag tog en titt med får ekonomiavdelning denna morgon och det var som XX skrev senast, men ett par minuter efter jag skrev hade det äntligen blivit utbetalt. Jag hoppas det inkommer till ditt konto så snart som möjligt. Jag vill även få säga att jag ordnat så du får en cashgåva på ditt konto inom en timme. Du får då 5000 SEK i helt uttagsbara pengar och jag hoppas detta får finna dig väl som en lojalitetsgest från mig. Ta gärna kontakt med oss igen om du skulle ha några ytterligare frågor. Ha en trevlig vecka framför dig!

Den 25 juni 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:

Hej NN, Tack för ditt mejl och hoppas det är bra med dig samt att du hade en toppen midsommar hemma i Sverige. Jag har ordnat så du fått gratis snurr till Narcos och Dead or Alive idag. Hoppas det blir ett par spännande rundor! Ha en trevlig vecka och känn dig välkommen att höra av dig till mig igen när som helst.

Casinostugan Ltd har upprepade gånger kontaktat stickprovsspelaren med anledning av att bolaget observerat ett upptrappat spelmönster hos spelaren. Kontakten har skett via e-postkommunikation och via automatisk kommunikation i spelsystemet. Den beskrivna kommunikationen har bl.a. följande innehåll.

Den 14 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande meddelande till spelaren i spelsystemet:

Det verkar som att dina insättningar ökat den senaste tiden. Se till att din insättningsgräns passar din budget för att undvika att du spenderar mer än du tänkt dig.

Den 21 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande meddelande till spelaren i spelsystemet:

Ibland kan det kännas som att turen inte är på din sida. Att satsa mer och högre summor är inte en bra strategi för att få tillbaka det du har förlorat. Prova att ta en paus istället för att rensa tankarna.

Den 28 april 2019 skickar Casinostugan Ltd följande meddelande till spelaren i spelsystemet:

Om du vill undvika att ditt spelande går överstyr, se till att dina gränser speglar den nivå du vill spela på. Din insättningsgräns bör vara inställd på en summa som du har råd att förlora.

Den 5 maj 2019 skickar Casinostugan Ltd följande meddelande till spelaren i spelsystemet:

Det verkar som att du har spelat under längre perioder den senaste tiden. Vi rekommenderar att du sätter en tidsgräns som passar dig för att undvika att du förlorar dig i spelet och glömmar bort tiden.

Den 3 juni 2019 skickar Casinostugan Ltd följande e-postmeddelande till spelaren:

Hej NN, Jag kontaktar dig eftersom du är en högt värderad spelare och vi bryr oss om ditt välmående. Vi har noterat en upptrappning av ditt spelande på sista tiden och därför vill jag kolla att du spelar på en nivå du är OK med. Kom ihåg att spel hos oss ska vara något roligt och bör ske inom gränserna för ens personliga ekonomi

Ett tips är att regelbundet kolla din historik för att se till att du inte spelar för mer än du tänkt dig. Det är också viktigt att dina insättningsgränser speglar den summa du avser spela för. Gå in på spelgränser högst upp på sidan om du vill justera de gränser du satt.

Om du vill ha hjälp att avgöra vilken inverkan spel har på ditt liv så kan jag rekommendera att ta en självtest, t ex. den som länkas i ikonerna högst upp på sidan.

Jag vill också se till att du är medveten om de alternativ som finns om du skulle börja oroa dig för hur spelandet påverkar din ekonomi eller din hälsa. Följande organisationer ägnar sig alla åt att hjälpa individer med spelrelaterade problem.

· <http://stodlinjen.se>

· <http://www.spelberoende.se>

· <http://www.gamblingtherapy.org>

Hör gärna av dig och berätta mer om din spelsituation så vi kan stötta dig på bästa sätt.

Den 9 juni 2019 skickar Casinostugan Ltd följande meddelande till spelaren i spelsystemet:

Kul att du nyligen vunnit! Vad sägs om att använda lite av den vinsten till att unna dig något du länge velat ha? Annars kan pengarna vara borta snabbare än du anar.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Med spel avses lotteri, vadhållning, kombinationsspel och pyramidspel (2 kap. 1 § spellagen).

Med bonus avses rabatt eller liknande ekonomiskt incitament som är direkt kopplat till spelet (2 kap. 3 § spellagen). En licenshavare får endast vid det första tillfället då en spelare spelar på något av licenshavarens spel erbjuda eller lämna en bonus (14 kap. 9 § spellagen).

En licenshavare ska säkerställa att sociala och hälsomässiga hänsyn iakttas i spelverksamheten för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det (omsorgsplikt). I omsorgsplikten ingår att motverka överdrivet spelande genom fortlöpande kontroll av spelbeteende (14 kap. 1 § spellagen).

Om licenshavaren åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen ska Spelmyndigheten ingripa. Om överträdelsen är allvarlig ska licensen återkallas. Om det är tillräckligt kan en anmärkning eller varning meddelas. Spelmyndigheten får avstå från ingripanden, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om licenshavaren vidtar rättelse (18 kap. 12 § spellagen).

Om en licenshavare tilldelas en anmärkning eller varning får Spelmyndigheten besluta att licenshavaren ska betala en sanktionsavgift (19 kap. 10 § spellagen). Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst tio procent av licenshavarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret. Om överträdelsen har skett under licenshavarens första verksamhetsår får omsättningen uppskattas. Hänsyn ska endast tas till omsättning från licenspliktig verksamhet enligt spellagen (19 kap. 13 § spellagen).

När sanktionsavgiftens storlek bestäms, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Spelmyndigheten får helt eller delvis avstå från att ta ut avgiften, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna framstår som oskäligt att ta ut avgiften (19 kap. 15 § spellagen).

Spelinspektionens bedömning

Med bonus avses som framgått ovan enligt 2 kap. 3 § 3 spellagen en rabatt eller liknande ekonomiskt incitament som är direkt kopplat till spelet. Den direkta kopplingen till spelet kan enligt Spelinspektionen se ut på olika sätt. Den kan exempelvis ske genom att ett erbjudande lämnas på en licenshavares webbplats där spelet bedrivs. Om det krävs deltagande i spelet för att ta del av ett erbjudande utgör detta en annan direkt koppling till spelet. Det kan också uppstå en direkt koppling till spelet om erbjudandet i sig självt ett spel, exempelvis vid gratisspel såsom s.k. free spins.

För det fall kravet på direkt koppling till spelet sätts så högt att erbjudandet måste vara kopplat till en enskild insats, omsättning eller annan aktivitet inne i ett enskilt spel, finns det enligt Spelinspektionen en risk för att det intresse som reglerna om bonuserbjudanden ska skydda på ett enkelt sätt kan kringgå genom att licenshavaren ger spelarna erbjudanden och förmåner i andra former. Det skulle underminera regleringens effektivitet och äventyra det skyddsintresse som regeln ska bidra till att värna, nämligen att motverka överdrivet spelande hos personer som kan vara i riskzonen för problemspelande. Det kan enligt Spelinspektionen inte ha varit lagstiftarens avsikt.

Mot den angivna bakgrunden anser Spelinspektionen att det för en direkt koppling till spelet – och således en bonus i spellagens mening – är tillräckligt att erbjudandet har tillkommit som en direkt följd av spelarens kundrelation med licenshavaren genom ett registrerat spelkonto, även om erbjudandet inte kräver en insats eller omsättning i ett visst spel. En sådan tillämpning av bestämmelserna är enligt Spelinspektionen också förenlig med utformningen av såväl bestämmelserna som förarbetena till spellagen. Spelinspektionen anser inte heller att en sådan tolkning av begreppet skulle strida mot lagens ordalydelse. Således anser Spelinspektionen att varje erbjudande om rabatt eller

liknande ekonomiskt incitament som härrör ur kundrelationen mellan licenshavaren och spelaren kan utgöra en bonus i spellagens mening.

Spelinspektionens tolkning av bonusbestämmelsens innebörd och räckvidd har också bekräftats genom ett antal avgöranden från Förvaltningsrätten i Linköping (domar den 15 juni 2020 i mål nr 4728-19, 4792-19, 5341-19 och 5350-19). Förvaltningsrätten uttalade i domarna bl.a. att syftet med bonusbestämmelsen, liksom av den allmänspråkliga definitionen, får anses innebära spel i generell bemärkelse. Det behöver således inte vara fråga om att det måste finnas en direkt koppling till ett utpekad spel i direkt tidsmässig anslutning till ett speltillfälle. Definitionen i 2 kap. 3 § 3 spellagen måste enligt domstolen dock anses syfta till att tydliggöra att det inte kan vara fråga om att anse att sådant som inte har ett direkt samband till spelandet på licenshavarens plattformar ska anses utgöra en otillåten bonus.

Förvaltningsrätten uttalade vidare, såvitt avser gratisspinn och gratisspel, att även gratisspel och gratisspinn utgör bonusar i spellagens mening. Utifrån det bonusbegrepp som rätten hade redogjort för saknas möjlighet att anse att en gåva, om den är kopplad till spelande på bolagets plattform, inte är en bonus i spellagens mening. Tvärtom är det något som tydligt tilldelas spelaren utöver vad som annars gäller.

Spelinspektionens bedömning av bonusbestämmelsen och bonusbegreppets räckvidd har dessutom bekräftats i ytterligare avgöranden (se bl.a. Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 15 december 2020 i mål nr 6032-19 där det också hänvisas till bedömningar av bonusbegreppet som gjorts av Kammarrätten i Jönköping (dom den 15 oktober 2020 i mål nr 3745-19).

Det sagda innebär enligt Spelinspektionen sammanfattningsvis att tillämpningen av bonusbegreppet i 14 kap. 9 § spellagen innebär att utgångspunkten får anses vara att alla värdeöverföringar från ett spelbolag till en spelare som inte kan härledas till en vinstplan för ett spel eller i övrigt utgör vinst i spelet kan utgöra en bonus i spellagens mening. Om bonusen inte endast erbjuds första gången spelaren spelar på något av licenshavarens spel är utgångspunkten vidare att det handlar om en otillåten bonus.

Enligt Spelinspektionen framgår det av utredningen i ärendet att Casinostugan Ltd har gjort utbetalningar till stickprovsspelarens spelkonto som inte kan hänföras till vinstplaner eller i övrigt utgjort vinster i Casinostugan Ltds spel vid åtminstone fyra olika tillfällen mellan den 12 april 2019 och den 6 maj 2019. I utdrag från Casinostugan Ltds kommunikation med stickprovsspelaren beskrivs de aktuella utbetalningarna vidare som "cashgåvor" från bolaget eller som att bolaget har krediterat pengar till spelarens spelkonto och insättningar är märkta "SUPPLEMENTARY_DEPOSIT" i transaktionshistoriken. Detta är omständigheter som enligt Spelinspektionen med styrka talar för att utbetalningarna inte har utgjort vinster i spel. Casinostugan Ltd har dessutom på uttrycklig fråga från Spelinspektionen angett att de aktuella utbetalningarna inte har utgjort vinster i spel.

Av utredningen i ärendet framgår även att Casinostugan Ltd har lämnat gratisspel till spelaren den 3 maj 2019 och den 25 juni 2019.

Casinostugan Ltd har i sitt yttrande daterat den 13 mars 2020 angett att det kan ha förekommit utgivande av gåvor till bolagets kunder under första delen av 2019. Vidare har Casinostugan Ltd i yttrande daterat den 5 oktober 2020 meddelat att bolaget under en begränsad tid har gett ut gåvor till kunder i form av insättningar av pengar på kunders spelkonto, så kallade "penninggåvor", samt gratissnurr ("free spins").

Spelinspektionen anser att utbetalningarna och gratisspelen som ska bedömas i ärendet utgör rabatter eller ekonomiska incitament som är direkt kopplade till spel på Casinostugan Ltds plattform och att de därmed är bonusar. Utbetalningarna till spelarens spelkonto och lämnandet av gratisspel är enligt Spelinspektionen nämligen något som ligger utöver vad som annars gäller för spelen och är att anse som belöningar eller en form av återbäring för att spelaren har spelat på Casinostugan Ltds plattform (jfr. Förvaltningsrätten i Linköpings uttalanden i dom den 15 juni 2020 i mål nr 4792-19, särskilt s. 5 f.). I och med att det handlar om utbetalningar till en spelare som omsatt stora belopp på Casinostugan Ltds spel finns i detta ärende en mycket stark direkt koppling till spel på Casinostugan Ltds plattform. Bonusarna har lämnats till spelaren vid andra tillfällen än vid det första tillfället då spelaren har spelat på något av Casinostugan Ltds spel.

Spelinspektionen gör därmed bedömningen att Casinostugan Ltd har brutit mot bestämmelsen i 14 kap. 9 § spellagen i flera fall genom att lämna bonusar som inte endast avsett det första tillfället då en spelare spelat på något av bolagets spel.

Av utredningen i ärendet framgår vidare att Casinostugan Ltd under samma tidsperiod som bolaget har delat ut gåvor och free spins till spelaren även har kontaktat denne med anledning av ett upptrappat spelande och ett ur spelansvarsperspektiv problematiskt spelande från spelarens sida. Spelinspektionen anser därför att det aktuella förfarandet från Casinostugan Ltd – där bolaget utifrån ett lojalitetsperspektiv delat ut gåvor till en spelare som bolaget samtidigt har identifierat som sårbar och dessutom har kontaktat i syfte att få spelaren att fundera över omfattningen av sitt spelande – även inneburit att Casinostugan Ltd har brutit i sin omsorgsplikt enligt 14 kap. 1 § spellagen i förhållande till den aktuella spelaren.

När det gäller övriga delar av ärendet som avsett granskning av Casinostugan Ltds organisation har inte framkommit några omständigheter som tyder på annat än att Casinostugan Ltd har följt spelregleringen och villkoren i bolagets licenser. Mot den bakgrunden ska ärendet i dessa delar skrivas av från vidare handläggning.

Val av ingripande

Spelinspektionens bedömning enligt ovan är att Casinostugan Ltd har brutit mot bonusbestämmelsen i 14 kap. 9 § spellagen samt brutit i sin omsorgsplikt enligt 14 kap. 1 § spellagen. När det gäller frågan om bonuserbjudanden uttalade regeringen i förarbetena till spellagen bland annat följande.

Enligt regeringens bedömning kan begränsningar i rätten att erbjuda bonusar motiveras av hänsyn till skyddet av konsumenters hälsa. Att bonuserbjudanden lockar spelare med problem att fortsätta sitt spelande och upprätthåller spelandet på ett sätt som kan anses ohälsosamt är mycket problematiskt. Av detta skäl bör rätten att erbjuda bonusar begränsas. Ett totalt förbud kan däremot anses väl långtgående och oproportionerligt (prop. 2017/18:220, s. 155).

Lagstiftaren har alltså uppmärksammat de risker som spelare utsätts för genom bonuserbjudanden och valt att begränsa utrymmet för sådana strängt. Casinostugan Ltd har emellertid valt att erbjuda ett flertal bonusar till en spelare i strid mot lagens begränsning och dessutom valt att göra det i direkt kommunikation med en spelare. Därigenom har spelaren enligt Spelinspektionen uppmuntrats särskilt att fortsätta spela. Såsom tidigare har nämnts framgår det av ärendet att Casinostugan Ltd under samma tidsperiod som bolaget delat ut gåvor till spelaren även har kontaktat spelaren med anledning av ett upptrappat spelande samt med anledning av ett ur spelansvarsperspektiv problematiskt spelande. Med hänsyn till att syftet med regleringen i 14 kap. 9 § spellagen är att skydda spelare anser Spelinspektionen att överträdelsen av bonusbestämmelserna är allvarlig (prop. 2017/18:220, s. 352). Att överträdelsen skett på det ovan beskrivna sättet – dvs. i direktriktad kommunikation med en spelare som Casinostugan Ltd har identifierat som sårbar och dessutom har kontaktat i syfte att få spelaren att fundera över omfattningen av sitt spelande – gör enligt Spelinspektionen överträdelsen särskilt allvarlig. Även om de överträdelser som konstaterats i ärendet rör en enskild spelare är Spelinspektionen av uppfattningen att förfarandet är särdeles utstuderat och har – utöver att utgöra en överträdelse av bonusbestämmelsen i 14 kap. 9 § spellagen – även inneburit att Casinostugan Ltd har brutit i sin omsorgsplikt enligt 14 kap. 1 § spellagen i förhållande till den aktuella stickprovskunden.

När det gäller den tidsperiod då bonusarna har lämnats konstaterar Spelinspektionen att det rör sig om minst sex tillfällen mellan den 12 april 2019 och den 25 juni 2019, dvs. under drygt två månader. Vid en samlad bedömning handlar det enligt Spelinspektionen inte om en obetydlig tidsperiod.

Allvarliga överträdelser ska resultera i att licensen återkallas, om inte en varning anses tillräcklig. Vid bedömningen i det nu aktuella ärendet anser Spelinspektionen att det inte finns anledning att anta att Casinostugan Ltd framöver kommer att bryta mot reglerna om bonuserbjudanden, bl.a. mot bakgrund av att Casinostugan Ltd uppgett att bolaget inte gett ut gåvor till sina kunder sedan sommaren 2019. Det medför enligt Spelinspektionen att en varning får anses som ett tillräckligt ingripande.

Varningen ska förenas med en sanktionsavgift. När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått, 19 kap. 15 § spellagen.

Sanktionsavgiften ska sättas i relation till bolagets omsättning i den licenspliktiga verksamheten det närmast föregående räkenskapsåret och bestämmas till ett belopp på som lägst 5 000 kr och som högst 10 procent av licenshavarens årsomsättning av det spel som licenserna omfattar, 19 kap. 13 § spellagen. Casinostugan Ltds bruttoomsättning för 2019 uppgick enligt inhämtade och med bolaget kommunicerade uppgifter från Skatteverket till 3 937 694 620 kronor. Det innebär att sanktionsavgiften inte får fastställas till ett högre belopp än 393 769 462 kronor. Spelinspektionen har även begärt in uppgift om Casinostugan Ltds GGR (Gross Gaming Revenue) för 2019, som enligt uppgift från bolaget uppgick till 127 518 829 kronor.

Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek beaktar Spelinspektionen överträdelsernas allvar, hur länge de har pågått, Casinostugan Ltds omsättning samt uppgifterna om Casinostugan Ltds GGR. Spelinspektionen konstaterar att det har varit fråga om flera allvarliga överträdelser av spellagens bonusbestämmelse i förening med brister i omsorgsplikten som pågått under en inte obetydlig tid, samt att det förfarande som Casinostugan Ltd tillämpat i förhållande till spelaren gjort överträdelserna särskilt allvarliga. Spelinspektionen bestämmer mot den bakgrunden sanktionsavgiften till 25 000 000 kronor.

Detta beslut har fattats av Spelinspektionens styrelse Per Håkansson, ordförande, Camilla Rosenberg, generaldirektör, Håkan Wall, Madelaine Tunudd, Andreas Prochazka, Fredrik Holmberg och Doris Högne Rydheim. Vid den slutliga handläggningen medverkade också avdelningschefen Patrik Gustavsson, chefsjuristen Johan Röhr, enhetschefen Nicklas Hjertonsson och utredaren Josefin Aronsson, föredragande.

Camilla Rosenberg

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.